

**„ISSLEDOVANIE ZEMLI IZ KOSMOSA”
nr 1, 1980, Akademia Nauk ZSRR, „Nauka”, Moskwa**

(„Badania Ziemi z Kosmosu”)

Z początkiem 1980 roku ukazał się pierwszy numer dwumiesięcznika „Issledovanie Zemli iz Kosmosa” (Badania Ziemi z Kosmosu), nowej serii wydawniczej z zakresu teledetekcji, wydawanej przez Instytut Badań Kosmicznych AN ZSRR. Jest to, niewątpliwie, cenna i interesująca inicjatywa, wypełniająca lukę w prezentowaniu radzieckich osiągnięć z zakresu teledetekcji środowiska przyrodniczego. Osiągnięcia Związku Radzieckiego w tym zakresie są bezsporne, ale wyniki badań publikowane były jedynie w różnych tematycznych podręcznikach, a nie w systematycznie wydawanym periodyku, ponieważ miesięcznik „Geodezja i aerofotosjemka”, o zupełnie innym profilu, funkcji tej nie spełnia.

Jak z zapowiedzi redaktora naczelnego tego pisma, a jednocześnie wiceprezydenta Akademii Nauk ZSRR, A. W. Sidorenki wynika, pismo będzie miało charakter interdyscyplinarny. Jest to oczywiste, ponieważ w badaniach środowiska przyrodniczego Ziemi metodą teledetekcyjną, jak w żadnej innej dyscyplinie badawczej, niezwykle ściśle przeplatają się z sobą różnorodne gałęzie wiedzy naukowej i techniki, prawie wszystkie kierunki nauk o Ziemi z jednoczesnym zastosowaniem nauk fizyczno-technicznych i matematycznych, radiotechniki, elektroniki, mechaniki precyzyjnej, optyki, nowoczesnej techniki obliczeniowej, kosmonautyki i raketnictwa. A. W. Sidorenko zaznacza, iż w dwumiesięczniku będą publikowane prace naświetlające wyniki badań dokonanych zdalnymi metodami z zakresu litosfery, hydrosfery, atmosfery, biosfery Ziemi oraz problemy wzajemnych związków pomiędzy tymi podstawowymi sferami Ziemi, co przy zastosowaniu teledetekcji jest osiągalne, a bardzo trudne do rozwiązania innymi klasycznymi metodami badawczymi. Jednocześnie będą też drukowane fizyczne charakterystyki badanych komponentów środowiska przyrodniczego, jak również metody i sposoby pozyskiwania i opracowywania satelitarnych informacji o powierzchni Ziemi. Dlatego w czasopiśmie tym zaplanowano trzy zasadnicze działy: — dział rozpraw i artykułów naukowych analizujących węzłowe problemy nauk o Ziemi i gospodarki narodowej rozwiązywane za pomocą zdalnej informacji,

- dział referujący fizyczne podstawy teledetekcji,
- dział omawiający metody i sposoby pozyskiwania i opracowywania informacji satelitarnej.

W opinii Komitetu Redakcyjnego tego pisma winno ono przyczynić się do zespolenia i zintegrowania wszystkich dyscyplin naukowych wiedzy przyrodniczej w jeden system nauk o przyrodzie, nazwany przez A. W. Sidorenkę „satelitarnym przyrodoznawstwem”.

W pierwszym numerze czasopisma liczącym 140 stron, prócz wzmiankowanego artykułu wstępnego (pióra A. W. Sidorenki) referującego do tychczasowe radzieckie osiągnięcia w zakresie teledetekcji i kierunku badawcze na najbliższe 10-lecie, znalazły się w pierwszym dziale takie prace, jak: B. W. Winogradowa i W. I. Sewastajanowa na temat badań środowiska geograficznego i zasobów naturalnych, prowadzonych z załogowych statków kosmicznych oraz załogowych stacji orbitalnych; opracowanie zespołowe autorów: L. W. Desinowa, G. A. Nosenki, G. M. Greczki, A. S. Iwanzenkowa i W. M. Kotłjakowa o badaniach glaciologicznych i prowadzonych obserwacjach pokrywy śnieżnej i ruchu lodowców z pokładu stacji orbitalnej Salut-6; praca T. K. Ismailowa omawiająca rozwój metod i sposobów prowadzenia kompleksowych badań na różnych poziomach: satelitarnym, lotniczym i naziemnym, czyli tzw. synchronicznych badań podsputnikowych. Dalsze prace to: A. L. Janszina i L. K. Zjatkowa o wykorzystaniu teledetekcji przy eksploracji zjawisk przyrodniczych i zasobów naturalnych Syberii i Dalekiego Wschodu; W. N. Brjuchanowa i W. M. Mōralewa na temat przydatności informacji satelitarnej w analizie budowy geologicznej, a szczególnie występowania lineamentów i struktur kolistych oraz korelacji tych zjawisk z występowaniem bogactw mineralnych; B. A. Nelepa o współczesnych problemach tzw. satelitarnej oceanologii, a w tym o zastosowaniu teledetekcji w analizie powierzchniowej termiki wód, prądów morskich i fal wewnętrznych; K. N. Fedorowa charakteryzująca potrzeby i konkretne możliwości zdalnej informacji w rozwiązywaniu zasadniczych problemów oceanograficznych; I. A. Kutuzowa i J. P. Kijenki wskazująca na przydatność obrazów satelitarnych w kartografii tematycznej; J. F. Kniżkowa i W. I. Krawcowej przedstawiająca tematyczną interpretację wielospektralnych obrazów satelitarnych.

W zakresie fizycznych podstaw teledetekcji i metod pozyskiwania informacji w zeszycie tym ukazały się cztery prace. Są to: N. A. Armanda o zdalnych metodach badania powierzchni Ziemi i jej atmosfery dokonywanych w zakresie mikrofal; D. N. Miszewa z Bułgarii, omawiająca spektralne charakterystyki różnych zjawisk przyrodniczych stosowane do ich identyfikacji i klasyfikacji przez Centralne Laboratorium Badań Kosmicznych BAN; K. J. Kondratiewa i P. P. Fedczenki o możliwościach zastosowania charakterystyk spektralnych gleb do badania ich właściwości; J. L. Zimana o perspektywnym programie rozwoju zdalnych

metod badania powierzchni Ziemi opracowanymi i realizowanymi przez IKI AN ZSRR. Zeszyt zamyka recenzja pracy S. Floyda: *Remote Sensing, principles and interpretation* oraz kronika.

Jak więc z tego przeglądu treści wynika, tematyka pierwszego zeszytu jest dość różnorodna. Jeśli Komitet Redakcyjny pozostanie wierny swej deklaracji wydawniczej, to seria ta ma wszelkie szanse dużej poczytności wśród szerokiego kręgu czytelników, zarówno pracowników naukowych, jak i praktyków, tym bardziej że w kraju jest ona dostępna w ramach normalnej sprzedaży czasopism prowadzonej przez PP „Ruch”.

Andrzej T. Jankowski